

Kazimierski Park Krajobrazowy

Krzysztof Danielewicz

Security
in practice

Kazimierski Park Krajobrazowy

Opracował: dr Krzysztof Danielewicz

Pod hasłem Kazimierski Park Krajobrazowy, poza pięknymi widokami, kryje się urokliwa trasa turystyczna, którą najlepiej pokonać według układu Puławy – Janowiec – Kazimierz Dolny – Nałęczów. Obecnie rejon parku jest świetną opcją na kilkudniowy wypoczynek, a w związku z otwarciem drogi ekspresowej nr 17 z Warszawy do Lublina przejazd z Warszawy do Puław zajmuje tylko około godziny.

Kazimierski Park Krajobrazowy powstał w 1979 roku i był pierwszym z obecnych 17 parków krajobrazowych znajdujących się na terenie województwa lubelskiego. Obszar parku obejmuje bardzo cenne obszary geologiczne. Oprócz walorów abiotycznych ma też walory kulturowe i krajobrazowe. Do jednej z najważniejszych atrakcji należy zaliczyć gęstą sieć wąwozów lessowych – w okolicach Bochofnicy ich zagęszczenie jest największe w Europie i przekracza 10 km na km². Obecnie park zajmuje powierzchnię 149,74 km², a jego otulina liczy 246,44 km².

Zdjęcie 1. Pałac Czartoryskich.

Pierwszym przystankiem na tej trasie są Puławy – największe miasto nadwiślańskie pomiędzy Krakowem a Warszawą, liczące około 47 tys. mieszkańców. Za jego najciekawszych atrakcji turystycznych należy uznać pałac Czartoryskich, wzniesiony pierwotnie przez Lubomirskich w latach 1676-1679. Pałac został spalony przez Szwedów w 1706 roku i odbudowany w latach 1722-1736 przez Sieniawskich i Czartoryskich. Obecnie wewnątrz pałacu są udostępnione dla zwiedzających. Z ciekawszych ekspozycji warto wspomnieć kolekcję mundurów oraz broni, pochodzących z różnych okresów. Pałac otacza nieco zaniedbany park krajobrazowy o powierzchni 30 hektarów. W latach 1731-1736 park przybrał styl francuski, w jakim przetrwał do dziś.

Zdjęcie 2. Świątynia Sybilli.

Innym bardzo ciekawym zabytkiem jest Świątynia Sybilli, zbudowana w latach 1798-1801 na wzór antycznej świątyni Westy w Tivoli pod Rzymem. W 1801 roku Izabela Czartoryska założyła tutaj pierwsze w Polsce muzeum, mające pobudzić patriotyzm w okupowanej Polsce. W jej pobliżu znajduje się Dom Gotycki, zbudowany w latach 1800-1809, z okazji pobytu w Puławach Józefa Poniatowskiego. Interesującym zabytkiem jest również dawna kaplica pałacowa, wzniesiona w 1803 roku na wzór rzymskiego Panteonu.

Zdjęcie 3. Dom gotycki.

Zdjęcie 4. Odrestaurowany most na Wiśle w Puławach.

Puławy opuszczamy odrestaurowanym zabytkowym mostem żelaznym nad Wisłą i udajemy się do pięknej miejscowości Janowiec. To dawniejsze miasto, obecnie wieś, leżąca w powiecie puławskim, na skraju Małopolskiego Przełomu Wisły oraz trójkąta turystycznego: Puławy – Kazimierz Dolny – Nałęczów, przy ujściu Plewki do Wisły, jest połączona przeprawą promową z Kazimierzem Dolnym. Miejscowość w 1325 roku była wymieniana w kronikach pod nazwą Serokomla. Zmiana nazwy na Janowiec i otrzymanie praw miejskich nastąpiło w 1537 roku na podstawie przywileju otrzymanego od króla Zygmunta Starego.

Nad urokliwą miejscowością górują ruiny zamku, należącego do najważniejszych zabytków Janowca, zbudowanego w pierwszej połowie XVI wieku przez Mikołaja Firleja. Obecnie znajduje się w nim oddział Muzeum Nadwiślańskiego, gdzie można m.in. obejrzeć kolekcję porcelany niderlandzkiej. Innymi ciekawymi zabytkami są kościół z XIV wieku w stylu gotyckim oraz zespół dworski złożony z budynków przeniesionych z pobliskich terenów Lubelszczyzny, w skład którego wchodzi: barokowy dwór z XVIII wieku, drewniany spichlerz z przełomu XVIII i XIX wieku, stodoła z końca XIX wieku oraz lamus z końca XIX wieku.

Zdjęcie 5. Ruiny zamku w Janowcu.

Zdjęcie 6. Barokowy dwór z XVIII w. znajdujący się obok zamku w Janowcu.

Zdjęcie 7. Zabytkowe budynki gospodarcze znajdujące się obok zamku w Janowcu.

Zdjęcie 8. Widok na zamek w Janowcu z perspektywy Janowca.

Zdjęcie 9. Urokliwe centrum Janowca.

Po zjedzeniu pysznego posiłku w restauracji Maćkowa Chata w centrum miejscowości polecam przeprawę promową przez Wisłę w rejon Kazimierza Dolnego. Jeżeli ktoś ma ochotę popływać, można jeszcze spędzić kilka godzin nad położonym w lesie zalewem rzeki Plewki. Będąc na promie, mamy okazję zrobić kilka pięknych ujęć Wisły, która w tym miejscu prezentuje się bardzo urokliwie. Po przeprawie, zanim pojedziemy do Kazimierza Dolnego, serdecznie polecam spacer po wsi Mięćmierz.

Mięćmierz to stara osada flisacka, dziś letniskowa wieś położona nad samą Wisłą 3 km od centrum Kazimierza. Można tu dotrzeć, idąc lasem miejskim. Dochodzimy na wzgórze, zwane od nazwiska jego byłego właściciela Albrychta Albrechtówką, gdzie znajduje się punkt widokowy na przelom Wisły. Stąd z boczem schodzimy w dół, do wioseczki Męćmierz. To jakby żywy skansen: wiele wiekowych chałup zostało tu przeniesionych z innych miejsc za sprawą nowych właścicieli posesji – inteligencji, głównie z Warszawy i Lublina. Dziś te domy, którym gdzie indziej groziłoby unicestwienie, służą za miejsca letniskowe. Mięćmierz to rzeczywiście magiczna osada – maleńka wioseczka z osłoniętą gontowym daszkiem studnią w sercu.

fot. Krzysztof Danielewicz
Zdjęcie 10. Przeprawa promowa przez Wisłę.

Zdjęcie 11. Uroki Mięćmierza.

Zdjęcie 12. Uroki Mięćmierza.

Ostatnim, moim zdaniem, najciekawszym punktem trasy, jest Kazimierz Dolny. Małe miasto, kiedyś królewskie, obecnie liczy około 2,5 tys. mieszkańców. W sezonie turystycznym przybywają tu tysiące osób, zwabione pięknem tego miejsca. Początki osady sięgają XI wieku, natomiast w kronikach nazwa Dolny została odnotowana w 1249 roku. Prawa miejskie Kazimierz Dolny uzyskał w pierwszej połowie XIV wieku. Złoty wiek zakończył się wraz ze spaleniem miasta przez króla szwedzkiego Karola Gustawa w 1656 roku.

Dzisiaj Kazimierz Dolny stanowi zespół urbanistyczno-krajobrazowy, w którym został zachowany historyczny układ ośrodka handlu położonego na szlaku wiślanym. 8 września 1994 roku kazimierski zespół zabytkowy został uznany za pomnik historii zarządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Wałęsy. Nie sposób wymienić wszystkich znajdujących się tu atrakcji turystycznych, ale do najciekawszych należy zaliczyć: górujące nad miastem ruiny zamku, wieżę obronną, kamienicę Celejowską, kościół parafialny św. Jana Chrzciciela i św. Bartłomieja, kościół św. Anny, spichlerz Feuersteina, Króla Kazimierza i inne, kamienice Przybyłów, synagogę, jatki drewniane na Małym Rynku, drewniane domy oraz przepiękny rynek.

Zdjęcie 13. Uroki Kazimierza Dolnego.

Zdjęcie 14. Uroki Kazimierza Dolnego.

Zdjęcie 15. Widok na Kazimierz Dolny i Wisłę.

fot. Krzysztof Danielewicz

Zdjęcie 16. Uroki Kazimierza Dolnego.

fot. Krzysztof Danielewicz

Zdjęcie 17. Uroki Kazimierza Dolnego.

Po nasyceniu się pięknem Kazimierza Dolnego można pojechać do Nałęczowa, które jest jedynym w Polsce uzdrowiskiem o profilu wyłącznie kardiologicznym. W powrocie do zdrowia pomaga tutejszy mikroklimat sprzyjający naturalnemu obniżeniu się ciśnienia tętniczego krwi oraz zmniejszeniu dolegliwości serca. W mieście znajduje się wiele zabytkowych willi i innych ciekawych budowli, a w samym centrum leży 25-hektarowy Park Zdrojowy ze stawem i historyczną zabudową.